

Mindste til den høitærede Ministers Stilling. Jeg siger altsaa, at jeg ønsker, at den høitærede Minister var gaaet en anden Vej for at opnaa Overenskomst, nemlig ved at komme ind paa saadanne Indrømmelser, der fra vor Side ere forlangte med Hensyn til disse Punkter, særlig med Hensyn til Universitetet. Det vilde have ligget saa meget nærmere for den høitærede Minister, som han, saavidt jeg hukker, i tidligere Tid vistnok har været med til at stille Forslag om Examenskommissioner paa Finantsloven. Derved har den høitærede Minister, hvis jeg ikke tager feil, tillige udtryktelig billiget Tanken om Indførelsen af Examenskommissioner. Det er imidlertid kun et enkelt Punkt, som ganske vist spiller nogen Rolle, men der er ogsaa mange andre Punkter, hvor Reformere ere paatrængende nødvendige særlig med Hensyn til Universitetet. Jeg vil særlig her fremhæve det Punkt, som jeg visor tillod mig at fremhæve, og som fandt en viss Anerkjendelse fra den daværende høitærede Kultusministers Side, nemlig Forslaget om en Forkortelse af Forelæsningsstunden, saa at vi kom til nærmere at holde os til Bestemmelsen om det toaarige Kursus; selv om det ikke kunde holdes som toaarigt, maa det dog i ethvert Tilfælde være betydelig kortere, end det nu er. En saadan Reform har nemlig den allerførste Betydning for Universitetet som almen tilgængelig Anstalt; thi der er Intet, der i den Grad vil lette Embedsstudiet som en Aftørrelse, en Simplifikation af Studiet og Afkaffelse af Manuduktionsvæsenet. Der er Intet, der gjør Studiet saa dyrt og Universitetet til en saa eksklusiv Anstalt, en Anstalt, som man ikke kan benytte uden at være bemidlet, som de lange Forelæsninger, som gjøre det nødvendigt for Mange at anvende private Kræfter for at naae en Afslutning af Studieringerne, og der er ikke Noget, der i den Grad vil popularisere Universitetet, og det er jo det, man ønsker, at Universitetet skal komme saa meget som mulig i Berøring med de lavere Lag i Samfundet, som ved at gjøre Studiet lettere og gjøre det muligt for dem, der ville frem ad Embedsveien, at gaa den i nogenlunde kort Tid ved egne Kræfter, uden at tage leiet Hjælp ved den Hjælp, som Universitetet selv byder. Den høitærede tidligere Kultusminister var ifjor ikke utilbøielig til at gaa ind paa en saadan Ordning, men noget Forslag kom ikke frem, og jeg tror, han laammedes noget dels ved Betænkligheder fra Universitetets Side og navnlig ogsaa ved en viss Frygt for, at der ikke skulde være Kræfter nok til at overtage det, en Frygt, som jeg dog nok tror kunde overvindes. Naar jeg nu atter fremdrager dette her, saa er det, for at den høitærede Minister om ikke nu, saa dog engang i Fremtiden, dog helst saa snart som mulig, vil tage dette under Overveielse, naar vi overhovedet skulle komme til en endelig Ordning af Universitetets Forhold. — Der er ogsaa et Par andre

Punkter, som den høitærede forhenværende Kultusminister velvillig lovede at tage under Overveielse iaar; han gav nemlig det ganske bestemte Løfte, at, saafremt han vedblev at være Kultusminister, skulde han tage sig deraf, men nu er han ikke vedbleven at være Kultusminister, og han er altsaa fritagen for at holde sit Løfte. Jeg vilde imidlertid ønske, at den nuværende høitærede Kultusminister ikke vilde betragte dette Løfte som sig aldeles uvedkommende. Det var et Løfte om en Examenskommission ved de lærde Skoler, nemlig en Henlæggelse af Examinerne fra de lærde Skoler til Universitetet, saaledes at de kom bort fra hine, og dernæst Indførelsen af andre Regler med Hensyn til latinist Stil, saaledes at det tvivlsomme og i alt Fald omtvistebe Paalæg af latinist Stil, som nu finder Sted i enkelte Klasser af de lærde Skoler, maatte falde bort. Jeg skal indrømme, og det fremhævede ogsaa den daværende høitærede Minister, at det sidste Spørgsmaal helst maatte tages under Overveielse i Forbindelse med en gennemgaaende Reform af de lærde Skolers Plan; men det første Spørgsmaal staar ialtsald ikke i nogensomhelst Forbindelse med en saadan mere almindelig Reform, og nogen nødvendig Forbindelse er der heller ikke forsaavidt med latinist Stil. Jeg vilde ønske, at den høitærede Minister vilde gaa den Vej, det vilde i alt Fald lette Overenskomsten paa adskillige Omraader, medens jeg dog ikke vil sige, at jeg tror, at en saadan Overenskomst paa det finantsielle Omraade for Liden vilde være let. Jeg gaar nu over til Udgifterne paa § 22. Jeg skal da der gjøre opmærksom paa, at den samlede Udgiftsforøggelse paa Krigsministeriets Budget, sammenholdt med, hvad der var foreslaaet ifjor, ikke er større end nogle og tredsindstyve Tusind Kr.; men sammenholde vi derimod Budgettet, som det blev vedtaget ifjor, og som det foreligger iaar, og navnlig den Del af Budgettet, som maa antages at staa i Forbindelse med den nye Organisationslov, da vil det vise sig, at Forøggelsen — det er det første Stykke af Paragrafen, Posterne A til I inklusive — vil være 119,000 Kr. Selv om man vil tage nogle af de andre Punkter med, vil dog Forøggelsen blive under, hvad vi havde ventet ifjor. Jeg skal imidlertid strax gjøre opmærksom paa, idet jeg forøvrigt skal anerkjende, at der fra Krigsbestyrelsens Side er udvist Loyalitet, hvad vi jo ogsaa kun havde Grund til at vente, men vi ere altsaa blevene bestyrkede i vor Forventning om, at denne Loyalitet vedblivende vil vise sig — at derfor ere vore Beregninger fra ifjor ikke urigtige. — De gif ud paa, at Forøggelsen vilde være mindst 200,000 Kr., og den mindre Forøggelse, der altsaa findes paa Budgettet iaar, maa ikke foranledige Noget til at tro, at vi ikke skulde komme til de 200,000 Kr. Dels afholdes der jo iaar ikke nogen Leirsamling, det er Noget, som kun vil ske hvert andet